

5 de juny, Dia Mundial del Medi Ambient

Declaració de Barcelona per la qualitat de l'aire, la reducció del soroll i la millora de la salut a les grans aglomeracions urbanes

- És una crida a tots els agents perquè impulsin i prioritzin actuacions per reduir la contaminació de l'aire i de soroll

El document s'ha consensuat des del món científic, tècnic i de l'administració, i és una posició comuna i un compromís de treballar plegats, amb el suport de la Unió Europea i de l'Organització Mundial de la Salut, per afrontar transversalment la problemàtica de la contaminació atmosfèrica a les aglomeracions urbanes

Institucions, i entitats d'organismes internacionals, governs subnacionals i locals, centres de recerca i altres col·lectius implicats en la millora de la qualitat de l'ambient exterior, la contaminació acústica i la salut, han adoptat avui la *Declaració de Barcelona per la qualitat de l'aire, la reducció del soroll i la millora de la salut a les grans aglomeracions urbanes*. Es tracta d'una crida a tots els agents, ciutadans, col·lectius socials, empreses i administracions perquè, dins dels respectius àmbits d'actuació, i en la mesura de les seves capacitats, impulsin i prioritzin actuacions per reduir la contaminació. Tots s'han compromès a traslladar la declaració a la Unió Europea i a l'Organització Mundial de la Salut.

La Declaració ha estat el colofó del *Simposi Europeu sobre Qualitat de l'Aire, Soroll i els seus efectes sobre la Salut a les Aglomeracions Urbanes*, que s'ha celebrat al World Trade Center de Barcelona en motiu del Dia Mundial del Medi Ambient, i que ha inaugurat el conseller de Territori i Sostenibilitat, Santi Vila, i ha clos el conseller de Salut, Boi Ruiz. Hi han participat representants d'algunes de les principals aglomeracions urbanes europees, com Londres, París, Berlín, Milà o Florència, que presenten problemàtiques similars a les de la conurbació de Barcelona en matèria de qualitat de l'aire i de soroll ambiental. Tots ells han exposat les seves experiències en matèria de polítiques de reducció de la contaminació i n'han analitzat les perspectives europees i locals.

Una declaració que insta a l'acció

Els promotors de la Declaració formen part dels departaments de Territori i Sostenibilitat, i de Salut la Generalitat, el Centre de Recerca en Epidemiologia Ambiental (CREAL), l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal) i la Xarxa Air europea (*Air quality Initiative of Regions*), formada per 13 regions que representen el 22% del PIB i el 18% de la població (uns 88 milions d'habitants), i de la que Catalunya en forma part des de la seva creació, l'any 2011. La xarxa inclou moltes de les àrees més densament poblades i industrialitzades de 7 Estats, com Milà, Torí, Bolonya, Rotterdam, Amsterdam, Frankfurt, Stuttgart, Colònia, Londres o Barcelona.

La declaració fa una crida a:

- Promoure i desenvolupar plans de millora de la qualitat de l'aire per situar els nivells de contaminació atmosfèrica per sota dels nivells legals establerts.
- Repensar les ciutats i l'ordenació del territori per fomentar la mobilitat sostenible basada en el transport públic, en la intermodalitat i el transvasament des de modes de transport privat motoritzats cap a d'altres de més sostenibles.
- Promoure una oferta de transport públic competitiva respecte al transport privat i atractiva per al ciutadà.
- Promoure la mobilitat activa, afavorint els desplaçaments a peu segurs i saludables en entorns poc sorollosos i lliures de fums, i treballar perquè totes les aglomeracions urbanes siguin pedalables, de manera que permetin assolir quotes modals significatives de la bicicleta en el mix de la mobilitat obligada.
- Impulsar la renovació del parc de vehicles, de manera que incorpori noves tecnologies del sector de l'automoció menys contaminants i més silencioses.
- Tenir en compte la contaminació acústica en les polítiques de planificació i ordenació territorial, en la construcció d'infraestructures i en el disseny de la ciutat i de les polítiques de mobilitat.
- Potenciar la recerca referent a l'avaluació de les intervencions sobre la contaminació de l'aire i el soroll i els seus efectes en la salut.

- Informar i sensibilitzar la població amb l'objectiu de conscienciar sobre el repte existent pel que fa a la contaminació atmosfèrica.
- Incrementar la col·laboració institucional i compartir experiències en matèria de millora de qualitat de l'aire i de soroll.

La qualitat de l'aire a l'aglomeració de Barcelona

A la major part de Catalunya, (el 97,7% del país) la qualitat de l'aire és bona o molt bona i només registra incidències puntuals, que tenen els orígens localitzats i s'està treballant per a la solució dels conflictes. Només l'ozó troposfèric (O₃), que és un contaminant secundari, format a partir de la combinació de diferents contaminants precursors en determinades condicions atmosfèriques, presenta problemes de control.

A la concentració industrial del Camp de Tarragona, amb el complex petroquímic més important d'Espanya, s'hi fa una especial vigilància i control dels compostos orgànics volàtils i altres contaminants derivats dels processos productius de les indústries del sector, que van des del refinament del petroli fins a la química de base.

D'altra banda, hi ha el territori format per Barcelona i 39 municipis més del seu entorn, que aplega només el 2,3% de Catalunya però on hi viuen 4,3 milions d'habitants. És una de les formacions urbanes més potents de la Mediterrània, amb infraestructures logístiques i de comunicació. Aquests municipis, que han estat declarats "Zones de protecció especial de l'ambient atmosfèric", han estat superant de manera persistent els límits legiscats per la UE de dos contaminants: el diòxid de nitrogen (NO₂) i Partícules en suspensió (PM₁₀), tot i que l'any 2014 els nivells de PM₁₀ han estat correctes.

La concentració de població, d'activitat econòmica i de mobilitat, i la presència de grans infraestructures logístiques, a més de determinats condicionants, orogràfiques, climàtiques i d'estructura urbana motiven aquesta concentració de contaminants. El 50% dels contaminants generats en aquesta àrea té l'origen en el transport terrestre, un 20% en l'activitat industrial i el 14% dels òxids de nitrogen i el 23% de les partícules en el transport marítim; la resta de contaminants s'originen en el transport aeri, la generació d'energia i el sector domèstic.

Una característica específica de l'aglomeració de Barcelona, que té incidència en la qualitat de l'aire, és el model d'ús del sòl i de les tipologies dels carrers i dels edificis tipus. A Barcelona i a les ciutats del seu entorn hi ha una gran densitat de població i de vehicles, que concentren les emissions en una àrea

petita, al contrari del que s'esdevé a les regions no mediterrànies on predomina un model d'ocupació del sòl més extensiu amb abundància de verd urbà i, per tant, la densitat d'habitants i de vehicles que s'hi dóna és molt més baixa, amb la qual cosa les emissions associades es distribueixen en una àrea més gran.

L'altre factor que complica la contaminació a Barcelona i al seu entorn és deguda al tipus d'urbanització de l'interior de les ciutats on predominen els carrers estrets i els edificis relativament alts, que dificulten la dispersió dels contaminants, ja que costa més que s'aïregin i que el vent dispersi les emissions.

5 de juny de 2015